

Το ΤΕΕ συντονίζει τη δράση μελετητών και εργοληπτών για το νέο θεσμικό πλαίσιο

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας συντονίζει τη δραστηριότητά του με τις οργανώσεις των εργοληπτών και μελετητών και τους τεχνικούς συλλόγους που μετέχουν στον ουσιαστικό διάλογο με το Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, προκειμένου οι απόψεις του τεχνικού κόσμου να ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των νέων σχεδίων νόμου για το σύστημα παραγωγής των δημοσίων έργων και των μελετών. Παράλληλα συγκεντρώνει και κωδικοποιεί τις απόψεις των μελετητών και εργοληπτικών οργανώσεων, προκειμένου να βελτιστοποιήσει τις εισηγήσεις του για τη σύνταξη των οριστικών ρυθμίσεων, που θα τροποποιήσουν τους υφιστάμενους νόμους, και οι οποίες θα κατατεθούν στη Βουλή προς ψήφιση μετά τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται με την ηγεσία του υπουργείου.

Στις προτεραιότητες της νέας Διοικούσας Επιτροπής ΤΕΕ και του προέδρου της Χρήστου Σπίρτζη, είναι η σωστή παραγωγή μελετών και η ανεπίληπτη εκτέλεση των δημοσίων έργων και σ' αυτό θα συμβάλει η ενημέρωση από τους εμπλεκόμενους φορείς επί των επιμέρων σημείων διαφωνίας τους, με στόχο την κατάρτιση των προτάσεων του ΤΕΕ προς την κατεύθυνση των καλύτερων δυνατών λύσεων.

Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις συναντήσεις διαλόγου, που οργανώνει το ΤΕΕ, με τους φορείς των έργων και μελετών, οι κατασκευαστές διπλωματούχοι μηχανικοί ζητούν:

- Να υπάρχει έλεγχος εγκυρότητας των εγγυητικών επιστολών, αλλά και τροποποιήσεις στο Ασφαλιστικό νομοσχέδιο στα σημεία που σχετίζονται με την εγγυοδοσία.
- Να ληφθούν άμεσα μέτρα για την απάλειψη του φαινομένου των υπερβολικών εκπτώσεων.
- Να τεθεί φραγμός στη μάλιστα των προεκλογικών απευθείας αναθέσεων από τους ΟΤΑ και άλλους φορείς.
- Να δημοσιοποιούνται τα στοιχεία των έργων με ανάρτηση στο διαδίκτυο.
- Να ενταχθεί το πρόγραμμα «Θησέας» στο ΕΣΠΑ, προκειμένου να υλοποιηθούν έργα που θα ανακουφίσουν τον κλάδο.
- Να θεσπιστεί η έγκαιρη επιστροφή των εγγυήσεων, να καταργηθούν οι πρόσθετες εγγυήσεις και να σταματήσουν οι πράξεις της διοίκησης που οδηγούν σε εξα-

φάνιση μικρές κυρίως κατασκευαστικές επιχειρήσεις.

Από την πλευρά τους οι Σύλλογοι Μελετητών:

- Έχουν διατυπώσει σκέψεις εκουυχρονισμού του Μητρώου, σύμφωνα με τις νέες επιστημονικές αντιλήψεις και τη σύγχρονη γνώση από τις παρεχόμενες σπουδές και τη διάρθρωση του μελετητικού προϊόντος.

- Διαπιστώνουν ότι η κατάργηση των ορίων οικονομικής προσφοράς κατά κοινή παραδοχή, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτίμησης οδηγεί σε μείωση της ποιότητας και της ασφάλειας του μελετητικού προϊόντος

- Θεωρούν ότι η κατάργηση του φακέλου της τεχνικής προσφοράς και της συνεπαγόμενης αξιολόγησης αποτελεί πλήρη αμφισβήτηση του μελετητικού προϊόντος καθιστώντας το «απλό μετρήσιμο εμπορικό προϊόν». Η κατάργηση τεχνικής προσφοράς, η επιτάχυνση και η υλοποίηση των διαδικασιών, δεν επιτυγχάνεται με την κατάργησή τους.

- Διαφωνούν, ακόμα, με την κατάργηση της αξιολόγησης, με το κριτήριο της πιο συμφέρουσας προσφοράς και την εισαγωγή του κριτηρίου της χαμηλότερης τιμής, καθώς και με τη θεσμοθέτηση της ελεύθερης έκπτωσης χωρίς κανένα μηχανισμό προστασίας του παραγόμενου προϊόντος.

Για το τρίτο σχέδιο νόμου περί της θεσμοθέτησης Ανεξάρτητης Αρχής (ΑΕΠΕ) η άποψη των διπλωματούχων μηχανικών είναι, ότι αποτελεί μια πολύ καλή προσέγγιση για θεραπεία της παθογένειας του συστήματος. Απαιτείται, όμως, προσεκτική αντιμετώπιση ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί, καθώς η εμπλοκή διαφορετικών λειτουργιών, όπως η διατηρητική και η διοικητική, ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα που θα μειώσουν ή θα ακυρώσουν στην πράξη την ισχύ και το κύρος της Αρχής.

Η διατύπωση ενιαίων προτάσεων, του ΤΕΕ και των Συλλόγων Εργοληπτικών Οργανώσεων και των Μελετητών, καθώς και η ενιαία στάση κατά το διάλογο που έχει ξεκινήσει, αποτελεί ισχυροποίηση του τεχνικού δυναμικού και θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες συγκλίσεων και συναντίληψης. Πρέπει να αναζητηθούν σημεία συναίνεσης και να γίνουν υπερβάσεις για τη σύνθεση των αντιθέσεων, χωρίς αυτό να σημαίνει την ακύρωση διακρυγμένων θέσεων των φορέων.

Με αυτό το σκεπτικό, το ΤΕΕ ζήτησε και πήρε από τους συλλόγους τις έγγραφες παρατηρήσεις τους μετά την ενημερωτική συνάντηση που είχαν με το υπουργείο. Ακολούθως, ο πρόεδρος και η Δ.Ε. του ΤΕΕ συναντήθηκαν στις αρχές του Οκτωβρίου τόσο με τους εργοληπτικούς, όσο και με τους μελετητικούς συλλόγους και αντάλλαξαν απόψεις. Στη συνέχεια οι σύλλογοι, κατά κλάδο, επισκέφθηκαν το ΥΠΟΜΕΔΙ και μετά την ανταλλαγή απόψεων, είχαν την Τετάρτη 13 Οκτωβρίου κοινή σύσκεψη με τον πρόεδρο του ΤΕΕ και μέλη της Δ.Ε. Μετά την τελική αυτή ανταλλαγή απόψεων και τη μελέτη των τελικών παρατηρήσεών τους, το ΤΕΕ θα εκφράσει τις τελικές απόψεις του.

6ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΓΕΩΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ

Απαραίτητες οι γεωτεχνικές μελέτες στα δημόσια έργα

Το φαινόμενο του περιορισμού των γεωλογικών και γεωτεχνικών ερευνών στα δημόσια έργα, που παρατηρείται στην Ελλάδα, είτε λόγω ανεπαρκούς χρηματοδότησης, είτε λόγω περιορισμένου διαθέσιμου χρόνου, έχει ως αποτέλεσμα ο σχεδιασμός του έργου να παρουσιάζει ελλείψεις, ή να μην είναι εφαρμόσιμος, με άμεση συνέπεια την αύξηση της δαπάνης κατασκευής του έργου.

Το συμπέρασμα αυτό, μεταξύ άλλων, αναδείχθηκε κατά τη διάρκεια του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου Γεωτεχνι-

Επιμέλεια: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΡΑΧΑΛΗΣ**

κής και Γεωπεριβαλλοντικής Μηχανικής, που πραγματοποιήθηκε στο Βόλο, με τη συνεργασία του ΤΕΕ και της ΕΕΕΕΓΜ, με μεγάλη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων Ελλήνων και ξένων, οι οποίοι κατέγραψαν τις προόδους στον τομέα αυτό, όπως αυτές αντικατοπτρίζονται στα σημαντικά γεωτεχνικά έργα που έχουν μελετηθεί και κατασκευαστεί στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Το επόμενο Πανελλήνιο Γεωτεχνικό Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί το

2014, ενώ το 15ο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο Εδαφομηχανικής και Γεωτεχνικής Μηχανικής από τις 12 έως τις 15 Σεπτεμβρίου του 2011, στην Αθήνα.

Βασικό αίτημα η αύξηση του ΠΔΕ

Κοινό τόπο κατά τη διάρκεια της έναρξης των εργασιών του Συνεδρίου αποτέλεσε η αύξηση του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων ως απάντηση στην κρίση που βιώνει η χώρα. Κηρύσσοντας τις εργασίες του συνεδρίου εκ μέρους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, το μέλος της Δ.Ε. του ΤΕΕ, **Ηρακλής Δρούλιας**, το χαρακτήρισε ως ένα από τα κορυφαία συνέδρια σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο κ. Δρούλιας, κάνοντας μια αναφορά στη χρονική στιγμή που διεξάγεται το συνέδριο και στις συνθήκες κρίσης που το επισκιάζουν, τόνισε ότι η ανάπτυξη είναι μονόδρομος και περνά μέσα από το σχεδιασμό και την υλοποίηση σημαντικών τεχνικών έργων. Το ΤΕΕ και ο τεχνικός κόσμος θα είναι αρωγός στις προσπάθειες της Πολιτείας, υπογράμμισε ο κ. Δρούλιας, αρκεί η Πολιτεία να μην απασχύνει το επιστημονικό δυναμικό της με αποφάσεις όπως η απελευθέρωση του επαγγέλματος του μηχανικού.

Την αρωγή του κράτους στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο

εξωτερικό, όπως γίνεται σε πολλές άλλες χώρες, ζήτησε ο πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος ΤΕΕ Μαγνησίας, **Σπύρος Αναγνώστου**, ενώ επισήμανε ότι η έξοδος από την κρίση απαιτεί την αύξηση του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων. Ο κ. Αναγνώστου έκανε λόγο για οδυνηρά χτυπήματα που δέχεται το τελευταίο διάστημα ο κλάδος, φέρνοντας ως παραδείγματα το φορολογικό και ασφαλιστικό νομοσχέδιο, αλλά και το τελευταίο σχέδιο νόμου που επεξεργάζεται το υπουργείο Υποδομών και αφορά στις μελέτες.

Για ένα από τα καλύτερα συνέδρια της Ευρώπης με πλήθος ανακοινώσεων, έκανε λόγο ο πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής, δρ. **Σπύρος Καβονίδης**, ο οποίος αναφέρθηκε αρχικά στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των γεωτεχνικών μελετών ενόψει της αναμόρφωσης του καθεστώτος ανάθεσης των μελετών και πρότεινε τη θέσπιση κατηγορίας γενικής μελέτης γεωτεχνικών έργων, θέση η οποία εκφράζει και την ΕΕΕΕΓΜ και την ΕΝΕΛΓΕΜ. Κάλεσε, δε, τους μηχανικούς να πάρουν μέρος στο διάλογο που διενεργείται για το νομοσχέδιο περί μελετών, σημειώνοντας ότι το εν λόγω νομοσχέδιο παραλείπει την κατηγορία των γεωτεχνικών έργων (κατολισθήσεις, υπόγεια έργα, φράγματα και γεωπεριβαλλοντικά έργα), ενώ περι-

λαμβάνει τα κτιριακά έργα, τα υδραυλικά, τα λιμενικά και τα έργα οδοποιίας.

Το σημαντικό έργο που προσφέρουν οι μηχανικοί που ασχολούνται με τη Γεωτεχνική, ακόμη και σε αντίξοες συνθήκες, που έχουν κοστίσει σε ζωές συναδέλφων, υπογράμμισε από την πλευρά του ο πρόεδρος της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Εδαφομηχανικής και Γεωτεχνικής Μηχανικής (ΕΕΕΕΓΜ), δρ. **Χ. Τσατσάνιφας**. Μετά από μία σύντομη αναδρομή στα προηγούμενα Πανελλήνια Συνέδρια Γεωτεχνικής και Γεωπεριβαλλοντικής Μηχανικής, απέδωσε φόρο τιμής στους εκλιπόντες γεωτεχνικούς μηχανικούς Άρι Σταματόπουλο, Γιάννη Βαρδουλάκη, Σταύρο Χριστούλα, Γιώργο Παυλάκη, καθώς και στον Sergio Scianni, που έχασε τη ζωή του στο ατύχημα των Τεμπών.

Χαιρετισμό στο συνέδριο απήλυθε ο αντιπρόεδρος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Μ. Ζουμπουλάκης, ο οποίος τόνισε ότι η μείωση των επενδύσεων δεν αποτελεί λύση στην κρίση, αντίθετα την επιτείνει, και σημείωσε ότι οι ξένοι επενδυτές υπό τις κατάλληλες συνθήκες μπορεί να συμβάλουν στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας.

Ο καθηγητής Πανεπιστημίου Τέξας των Ηνωμένων Πολιτειών, πολιτικός μηχανικός **Θάνος Παπαγιαννάκης**, ως επίσημος προσκεκλημένος στο συνέδριο, σε ομιλία του αναφέρθηκε στο σχεδιασμό των οδοστρωμάτων.

Τέλος, στα βασικά γεωτεχνικά προβλήματα του οδικού δικτύου του Ν. Μαγνησίας αναφέρθηκε εμπεριστωμένα ο διευθυντής της Τ.Υ. Νομαρχιακής Διοίκησης Μαγνησίας, πολιτικός μηχανικός **Αλ. Αλεξάνδρου**. Όπως τόνισε, τα περισσότερα και βασικότερα προβλήματα γεωτεχνικής φύσης εντοπίζονται στην περιοχή του ορεινού όγκου του Πηλίου και διακρίνονται σε αστοχίες υφιστάμενων επιχωμάτων και πρανών εκσκαφής, καθώς και σε βραχοπτώσεις. Σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων, η ΔΤΥ οργάνωσε και υλοποιεί διαδικασίες καταγραφής και αξιολόγησής τους ώστε να υπάρξει έγκαιρη αντιμετώπισή τους, ακόμη και πριν την εκδήλωσή τους, καθώς σε πολλές περιπτώσεις δεν υφίστανται εναλλακτικές διαδρομές, με συνέπεια να απομονώνονται οικισμοί του νομού.

Οι λόγοι υπερβάσεων των προϋπολογισμών

Όπως επισημάνθηκε στο συνέδριο, στις υπερβάσεις των προϋπολογισμών των έργων συμβάλλουν, επίσης, η ανεπαρκής και μη συνεχής επίβλεψη, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού των υπηρεσιών επίβλεψης και η «δημοσιοϋπαλληλική» νο-

“**Στις υπερβάσεις των προϋπολογισμών των έργων συμβάλλουν, επίσης, η ανεπαρκής και μη συνεχής επίβλεψη, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού των υπηρεσιών επίβλεψης και η «δημοσιοϋπαλληλική» νοοτροπία και η έλλειψη εμπειρίας από κατασκευαστές**”

οτροπία, η έλλειψη εμπειρίας από τους κατασκευαστές και βέβαια η «διαπλοκή», με ό,τι μπορεί να σημαίνει η λέξη αυτή. Η ασήμαντη οικονομία που προκύπτει από τη μείωση των δαπανών για γεωτεχνικές έρευνες και μελέτες κοστίζει πολλά πλάσια στη φάση κατασκευής του έργου.

Δεδομένου, δε, ότι τα περισσότερα από τα εκτελούμενα έργα στην Ελλάδα σήμερα συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η αύξηση της δαπάνης κατασκευής τους είναι δυνατόν να οδηγήσει σε σημαντικά προβλήματα, επειδή η υπέρβαση των προϋπολογισμών δεν είναι αποδεκτή από τις Διαχειριστικές Αρχές.

Έτσι, η υπέρβαση αυτή θα επιβαρύνει τον Κύριο του Έργου, οι διαθέσιμοι πόροι του οποίου είναι πάντοτε εξαιρετικά περιορισμένοι, ενώ σε ακραίες, αλλά όχι σπάνιες περιπτώσεις, μπορεί να οδηγήσει στην απένταξη του έργου από την ευρωπαϊκή συγχρηματοδότηση. Πέρα, όμως, από την ανεπαρκή χρηματοδότηση και τον περιορισμένο χρόνο, υπάρχουν και κάποιοι, όπως τονίστηκε, οι οποίοι δεν θέλουν τις γεωτεχνικές έρευνες στα έργα και συγκεκριμένα:

- Αυτοί που θεωρούν γενικά τις μελέτες ως αναγκαίο κακό, και ότι η μελέτη εκπονείται κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου. Ευτυχώς, με την επιβολή των διαχειριστι-

κών αρχών για την παρακολούθηση των έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν μπορεί να δημοπρατηθεί έργο χωρίς να είναι πλήρως μελετημένο, ενώ απαγορεύεται η εκπόνηση μελετών κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

- Αυτοί που δεν θέλουν να είναι ξεκαθαρισμένα όλα τα της μελέτης

πριν από την έναρξη κατασκευής του έργου, ώστε να έχουν τη δυνατότητα αλλαγών της μελέτης...

- Αυτοί που θεωρούν ότι ο δομοστατικός ή ο υδραυλικός μηχανικός τα γνωρίζει όλα και έχει τη δυνατότητα να επιλέγει μόνος του την επιτρεπόμενη τάση του εδάφους, να σχεδιάζει τοίχους αντιστήριξης, να μελετά βαθιές θεμελιώσεις κλπ.

Όσον αφορά στο θέμα των περιορισμένων διαθέσιμων πιστώσεων για γεωτεχνικές έρευνες, πολλές φορές ο μελετητής γεωτεχνικός μηχανικός αντιμετωπίζει το δίλημμα να συμμορφωθεί με τις διαθέσιμες πιστώσεις ή με τις προδιαγραφές του υπουργείου, καθώς το απαιτούμενο

ποσό χρηματοδότησης γίνεται διπλάσιο από το διαθέσιμο μετά τη σύνταξη του προγράμματος γεωτεχνικών ερευνών για ένα έργο.

Συμμετοχή στην επίβλεψη των έργων

Ένα άλλο θέμα που ενδιαφέρει και τους γεωτεχνικούς μελετητές είναι η συμμετοχή τους στην επίβλεψη των έργων που έχουν μελετήσει.

Η παθογένεια του συστήματος κατασκευής των δημόσιων έργων στον ελλαδικό χώρο είναι ένα από τα πλέον συζητημένα θέματα στο χώρο. Η άμεση εμπλοκή των μελετητών στην επίβλεψη των έργων έχει πολλά πλεονεκτήματα, και ίσως κάποια μειονεκτήματα. Η αρχική σύλληψη και άριστη γνώση του συγκεκριμένου τεχνικού αντικείμενου και των τοπικών γεωλογικών και γεωτεχνικών συνθηκών εκ μέρους του μελετητή, σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη εκδοχή επίβλεψης, αποτελεί -τουλάχιστον θεωρητικά- ένα από τα κυριότερα πλεονεκτήματα της συμμετοχής του στην επίβλεψη του έργου.

Επίσης, η απαίτηση εξειδικευμένων γνώσεων, όπως απαιτεί η κατασκευή ενός φράγματος, επιβάλλει η τεχνική επίβλεψη και ο ποιοτικός έλεγχος του έργου να γίνεται από γεωτεχνικούς μηχανικούς, που σπανίως στελεχώνουν τις Δημόσιες Υπηρεσίες Επίβλεψης, ιδιαίτερα δε στην περιφέρεια.

Στο συνέδριο υπήρξε νέο ρεκόρ ανακοινώσεων (228). Στην πρώτη θέση, όσον αφορά τον αριθμό των άρθρων ανά ενότητα, η Εδαφοδυναμική, με 42 ανακοινώσεις και ακολούθησαν η ενότητα για τις Σήραγγες, με 38 ανακοινώσεις και για τη Συμπεριφορά Εδαφών, με 34 ανακοινώσεις. Ανάλογες ανακοινώσεις έγιναν και για τις άλλες θεματικές ενότητες. Μια ειδική συνεδρία αφιερώθηκε στην εφαρμογή του Ευρωκώδικα 7 στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι και από την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία.

Τέλος, μία ακόμα ειδική συνεδρία αφιερώθηκε στην παρουσίαση των εμπειριών και των προτάσεων νέων διδασκόντων Γεωτεχνική Μηχανική σε ελληνικά και ξένα πολυτεχνεία.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου ανακηρύχθηκαν επίτιμα μέλη της ΕΕΕΕΓΜ τα ιδρυτικά μέλη της Μανώλης Βουζαράς και Θεοδόσης Τάσιος, για τη σημαντικότερη προσφορά τους στην ελληνική γεωτεχνική κοινότητα.

Παράλληλα με το συνέδριο, υπήρχε και Τεχνική Έκθεση με εκθέτες εταιρείες γεωσυνθετικών προϊόντων και εταιρειών γεωτεχνικών μελετών.